

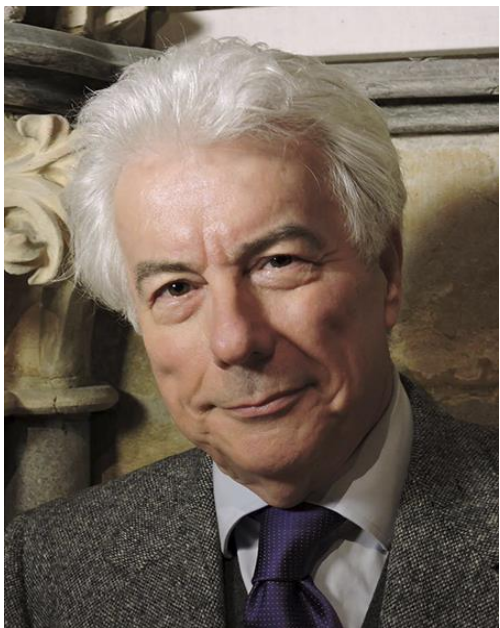
„Personajele unui roman incitant trebuie să fie îndrăznețe, curajoase, să-și asume riscuri.”

Oana Portase: Domnule Follett, este o onoare să vă am alături de mine, vă mulțumesc foarte mult. În primul rând vreau să vă întreb, acum, că a treia carte din seria *Kingsbridge* a fost lansată, cum vă simțiți?

Ken Follett: În primul rând, sunt foarte mândru. Oamenii iubesc această serie și mă bucur foarte mult că am reușit să le fac din nou pe plac. Mă simt, într-un fel, triumfător.

Oana Portase: Aveți emoții în legătură cu reacția cititorilor?

Ken Follett: Da, pentru că multe persoane îmi citesc cărțile înainte să fie publicate și să apară în librării, dar vorbim de profesioniști. Deci nu se pun la socoteală. Și aștept până când oamenii plătesc pentru cărți și le iau acasă și apoi îmi scriu un e-mail, un tweet sau postează pe Facebook. Și dacă îmi spun că le place cartea, atunci chiar cred că este un succes.

Oana Portase: Ce o să descoperim în "Coloana de foc"?

Ken Follett: În primul rând, faptul că primul serviciu secret al Angliei a fost înființat de Regina Elisabeta I a Angliei în secolul al XVI-lea, iar acest lucru m-a intrigat pentru că spionii și agenții secreți din secolul XVI, deși arătau complet diferit, cu gulerele lor și bărbile, făceau toate lucrurile pe care CIA și MI5 le fac în ziua de azi. Urmăreau oamenii, făceau liste cu persoane suspecte, care ar putea fi teroriști, interceptau mesaje, decodau mesaje. Era în multe feluri similar cu ce fac spionii în secolul XXI. Mi s-a părut intrigant.

Oana Portase: De asemenea, sunt voci care ar putea spune că este o carte despre religie. Lăsând la o parte spionii și poveștile de dragoste, este o carte despre religie?

Ken Follett: Este de fapt despre lupta pentru libertate religioasă. Pentru că ciocnirea dintre catolici și protestanți nu mai este interesantă în ziua de azi. Nimănui nu-i pasă. Nimeni nu mai vrea în ziua de azi să omoare pe cineva pentru că este catolic sau protestant, dar ne pasă foarte mult de libertatea religioasă, de dreptul de a-L venera pe Dumnezeu în orice fel dorim, nu în felul în care un rege ne spune. Un drept extrem de important. Acest lucru m-a interesat foarte mult. În secolul al XVI-lea a început lupta pentru libertate religioasă. Bineînțeles că această bătălie nu s-a încheiat. Sunt multe locuri în lume unde nu există libertate religioasă, dar am făcut niște progrese, nu-i așa?

Oana Portase: Vă puteți imagina o lume fără religie?

Ken Follett: Da, mi-o imaginez tot timpul. Mai importantă pentru mine este o lume fără opresiune. O lume în care oamenii sunt liberi. Liberi să spună ce doresc, să meargă la orice biserică, templu sau moschee vor. Liberi să publice orice fel de ziar. Liberi să spună ce vor la televizor.

Oana Portase: În secolul al XVI-lea vedem puterea religiei, puterea unor politicieni vicleni, puterea unor cășnicii aranjate și vedem de asemenea lupta oamenilor pentru libertate. Se pare că lucrurile nu s-au schimbat foarte mult. Este în natura noastră să ne luptăm pentru absolut orice?

Ken Follett: Cred că greșești. Lucrurile s-au schimbat. Gândește-te la secolul XVI când în toate țările europene era normal să omori persoanele care erau de altă religie. Normal! Era normal să torturezi oamenii. Normal! Bineînțeles că astfel de lucruri se mai întâmplă. Există crime, crime în masă, oameni torturați, sclavie, dar nu mai este normal să faci așa ceva, este ilegal. E ilegal chiar și pentru polițiști să tortureze oameni în majoritatea țărilor europene. Deci am făcut niște progrese. Nu mai este atât de rău ca pe vremuri. Nu am încheiat această bătălie, dar înaintăm destul de bine.

Oana Portase: Cu ce ați vrea să rămână cititorii din cartea dumneavoastră?

Ken Follett: Cel mai important este să pună cartea jos, să-și sune imediat cel mai bun prieten și să spună "Trebuie să citești această carte!".

Oana Portase: Trebuie să spun că este o carte destul de greu de ridicat, dar și de lăsat apoi din mână.

Ken Follett: Mulțumesc.

Oana Portase: Cât timp v-a luat să o scrieți?

Ken Follett: Trei ani. În primul an, m-am ocupat de planificare și documentare. În al doilea an am scris prima variantă de manuscris. Am arătat manuscrisul multor persoane, inclusiv unor istorici care mi-au sugerat anumite schimbări. Apoi am scris-o din nou în al treilea an.

Oana Portase: Care parte este mai dificilă pentru dumneavoastră: documentarea sau scrisul?

Ken Follett: Scrisul este cu siguranță mai dificil. Toți scriitorii preferă să facă documentare pentru că este mult mai ușor decât să scrii cartea.

Oana Portase: A fost vreun moment în care v-ați gândit "Nu pot să fac asta"?

Ken Follett: La fiecare carte există un moment, undeva în mijlocul procesului, când te gândești "De ce ar vrea cineva să citească asta?". Am vorbit și cu alți autori, și ei simt același lucru. Cumva pierzi din vedere motivul pentru care o faci și brusc ți se pare că scrii ceva fără valoare. Tot ce poți să faci este să scrii în continuare, pentru că acel sentiment o să dispară în cele din urmă și o să recapeți rostul a ceea ce faci.

Oana Portase: În timpul documentării, ce v-a șocat cel mai mult despre felul în care trăiau oamenii în secolul al XVI-lea?

Ken Follett: Am fost șocat să descopăr că Reginei Elisabeta îi plăcea să participe la un spectacol denumit "Momeala ursului". Este un spectacol în care o haită de câini înfometate atacă un urs, iar oamenii pariază dacă ursul omoară câinii sau invers, o idee teribilă. Ar fi un concurs ilegal în ziua de azi în majoritatea țărilor, dar le plăcea în secolul XVI, iar Reginei Elisabeta îi plăcea să meargă să privească acest spectacol. Cumva e surprinzător că o femeie atrăgătoare, sexy, tânără și bine educată ar alege să vadă așa ceva. Îți poți imagina o gașcă de băieți care se îmbată și pariază dacă ursul va fi ucis sau nu, dar ideea că o femeie atrăgătoare și inteligentă se bucură la același spectacol este șocantă.

Oana Portase: A fost greu să luați evenimente istorice reale și să le transpuneți prin ochii unor personaje fictive?

Ken Follett: Nu este dificil. Nu. Trebuie să stabilești niște limite clare, iar regula mea este să nu nesocotesc istoria. N-aș pune ceva în roman care nu s-ar fi putut întâmpla în realitate. Sau n-aș schimba niciodată data unei lupte. Regula mea este să respect aceste lucruri, să respect istoria și să țin personajele fictive prin istorie. Este o abilitate, o artă, dar nu e o provocare mare.

Oana Portase: Știți sfârșitul încă de când vă apucați de scris sau lăsați povestea să curgă?

Ken Follett: Nu las niciodată povestea să curgă de la sine, știu întotdeauna finalul încă de la început.

Oana Portase: Spuneți-mi ceva despre ritualul zilnic de scris. Când scrieți, unde scrieți, ce vă inspiră?

Ken Follett: Îmi place să încep dimineața devreme, pe la ora 7.00. Am trei case și în fiecare dintre ele există câte o librărie. Îmi place să îmi petrec timpul în librării când scriu. Îmi place să fiu înconjurat de cărți. Dar nu este obligatoriu pentru că mi-am început cariera ca jurnalist, așa că m-am obișnuit să scriu în încăperi zgomotoase, pline de oameni care dau telefoane, țipă etc. Acum că avem laptopuri, îmi iau laptopul la aeroport și cât aștept avionul mai scriu un capitol. Mediul în care scriu nu contează foarte mult pentru mine.

Oana Portase: Spuneți că ați fost jurnalist. Vă e dor de tabăra în care mă aflu eu?

Ken Follett: Nu chiar. Nu îmi este dor. E mai distractiv ca scriitor.

Oana Portase: Personajele din cărțile dumneavoastră vă vizitează în vis? Visați despre ce scrieți?

Ken Follett: Nu cred că am visat vreodată despre ce scriu. Inventez personajele astfel încât să aibă parte de aventuri. Nu poți scrie un roman incitant despre oameni timizi și precauți. Trebuie să fie îndrăzneți, trebuie să fie curajoși, trebuie să-și asume riscuri. Dacă nu intră în bucluc, atunci nu ai o poveste.

Oana Portase: Ați intrat vreodată în pană de idei?

Ken Follett: Bat în lemn. Niciodată!

Oana Portase: Nu mi s-a întâmplat niciodată și poate că sunt norocos și nu mă voi lovi niciodată de așa ceva.

Ken Follett: Aș fi vrut să vă cunosc secretul, dar nu există niciun secret.

Oana Portase: Este ultima carte despre oamenii din Kingsbridge sau ne veți duce înapoi în Kingsbridge în curând?

Ken Follett: Într-o zi cu siguranță voi mai scrie despre Kingsbridge, încă nu am luat o hotărâre în legătură cu următoarea mea carte, așa că nu știu când o să apară următorul roman despre Kingsbridge, dar va fi încă unul cu siguranță.

Oana Portase: În timpul filmului de prezentare ați spus ceva ce m-a impresionat "Să nu știu este un obstacol pentru imaginația mea". Folosiți date istorice și pentru a vă educa cititorii sau vorbim doar de background pentru personaje?

Ken Follett: Cititorilor le place istoria exactă din cărțile mele, dar nu este motivul principal pentru care citesc cărțile. Citesc cărțile pentru că poveștile sunt intrigante și se bucură de ele. Dar le place și sentimentul că atunci când au terminat cartea, au și învățat ceva. Este un bonus. Mă abțin mereu să spun că sunt un fel de profesor pentru că sună plictisitor. Ideea principală este ca povestea să fie interesantă și incitantă, iar informațiile istorice sunt un bonus.

Oana Portase: Care este următorul dumneavoastră proiect? La ce lucrați?

Ken Follett: Lucrez la o carte. Am terminat "Coloana de foc" anul trecut de Crăciun și de atunci lucrez la o nouă idee, dar încă nu sunt decis. Nu spun despre ce e vorba.

Interviu realizat de Oana Portase, editor *Antena 3*